

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Utbildningsplan

Samhällsplanerarprogrammet

- projektledning och planering för hållbara livsmiljöer

Programkod:	SGSAM
Programmets benämning:	Samhällsplanerarprogrammet Spatial and Social planning programme
Högskolepoäng/ECTS:	180
Beslut om fastställande:	Utbildningsplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap 2016-12-16 att gälla studenter antagna från och med ht 2017.
Undervisningspråk:	Svenska
Utbildningsnivå:	Grundnivå
Examenskategori:	Generell examen
Behörighetskrav:	Grundläggande behörighet samt antingen områdesbehörighet A4 (Matematik 3b eller 3c, Samhällskunskap 1b eller 1a1 + 1a2) med kravet på matematik sänkt till matematik 2a eller 2b eller 2c eller områdesbehörighet 4 (Engelska B, Matematik C och Samhällskunskap A) med kravet matematik sänkt till matematik B.

För valfria kurser inom ramen för programmet kan andra behörighetskrav gälla.

Inledning

Samhällsplanerarprogrammet är en utbildning inom det samhällsvetenskapliga området. Programmet tar sin utgångspunkt från de samhällsvetenskapliga huvudområdena kulturgeografi, statsvetenskap och sociologi. Studenten ges därmed möjlighet till examen i ett av dessa ämnen. Inom ramen för programmet finns även bredare mångvetenskapliga aspekter tillgodosedda som också lyfter in problematiken i ett hållbarhetsperspektiv. Med detta upplägg ges såväl en bred som en fördjupad kunskap för arbete inriktad på olika planeringsrelaterade verksamheter inom privat och offentlig sektor. Genom utbildningen tillägnar sig studenten kunskaper kring olika verksamheter inom samhällsplaneringsfältet samt hur man arbetar inom dessa fält. Studenten förbereds för rollen som samhällsplanerare och projektledare. Exempel på områden som fokuseras i utbildningen är; samhällets utveckling och genomförande av planeringsinriktade aktiviteter, organiseringen och ledning av dessa, hur samhällsplanering kan vara en viktig kraft i lokal och regional utveckling, hur medborgar- och maktperspektiv kan påverka demokrati- och samhällsprocesser samt hur planering för hållbara livsmiljöer kan utvecklas.

Utbildningens mål

Utbildningens mål utgörs dels av de nationella mål som ska uppnås för en kandidatexamen, dels av de lokala mål som finns för programmet.

Nationella mål

Kunskap och förståelse

För kandidatexamen skall studenten:

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.

Färdighet och förmåga

För kandidatexamen skall studenten:

- visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att genomföra ett självständigt arbete inom det område som utbildningen avser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För kandidatexamen skall studenten:

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter,
- visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används, och

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att därigenom utveckla sin kompetens.

Lokala mål

För kandidatexamen ska studenten kunna

- analysera de planeringsinriktade verksamheternas roll i samhället
- hitta kreativa lösningar på problem som kan uppstå i en samhällsplaneringssituation,
- visa kunskap om grundläggande genusvetenskapliga analytiska begrepp med relevans för samhällsplanering,
- tillämpa olika perspektiv vid bedömning och lösning av samhällsplaneringsproblem,
- arbeta självständigt och i samverkan med andra inom det område programmet förbereder för,
- redogöra för utvecklings- och planeringsfrågors förutsättningar och sammanhang från lokalt till europeiskt- och bredare internationellt perspektiv, och
- planera, genomföra och avsluta givna uppgifter.

Utbildningens upplägg

Utbildningen utgår från ett samhällsvetenskapligt perspektiv med integrering av sociala, ekonomiska, ekologiska och fysiska aspekter på samhällsplanering.

Undervisningen är i viss utsträckning projektinriktad och lägger vikt vid projektledningsarbete, arbete och ledning i grupp, kritisk reflektion och analys.

Studierna sker på helfart under tre år. Inom ramen för utbildningen finns dels möjlighet till kontakter inom det kommande arbetsfältet genom examens- och projektarbeten, dels möjligheter till utlandsstudier eller praktik under främst den valfria terminen.

Studieformerna är skiftande och består av föreläsningar, seminarier, laborationer, exkursioner samt självständiga arbeten. Exkursioner kan medföra en viss kostnad för studenten. Vid sidan av dessa moment sker även gästföreläsningar, företrädesvis av representanter från samhällsplaneringsområdet då dessa utgör en viktig förankring till och kontakt med det kommande arbetslivet. Examination sker i form av skriftliga tentamina samt seminarieuppgifter och laborationer, enskilt och i grupp.

Under första och andra terminen läses grundkurser i samhällsplanering med utgångspunkt i kulturgeografi, sociologi och statsvetenskap. Under den tredje terminen läses fördjupningskurser inom de tre huvudområdena. 22,5 hp läses gemensamt av alla studenter på programmet, och 7,5 hp utgörs av valbara kurser inom något av huvudområdena och ger studenten möjlighet att välja inriktning på de fortsatta studierna. Under termin fyra läses kurser inom organisation, grupprocesser och projektledning samt GIS (Geografiska informationssystem). Under den femte, valfria terminen kan studenten välja mellan utlandsstudier, verksamhetsförlagd utbildning eller kurser. Den rekommenderade studiegången för programmet avslutas med en sjätte termin med fördjupade studier i något av huvudområdena kulturgeografi, sociologi eller statsvetenskap där också ett examensarbete omfattande 15 högskolepoäng ingår.

Utbildningens innehåll

Programmets studiegång. Observera att de i programmet ingående kurserna kan ha andra namn samt ges i en annan följd än vad som anges här.

Termin 1

Introduktionskurs – samhällsplanering och projekt ledning, 7,5hp:

I introduktionskursen ges en grundläggande förståelse för verklighetsnära situationer och problem som en samhällsplanerare ställs inför. Kursen syftar till att introducera studenten i rollen som samhällsplanerare och projektledare för en samhällsplaneringsprocess. Samtidigt syftar kursen till att ge studenten kännedom i olika ämnesområden som framledes kommer att beröras under programmet: kulturgeografi, statsvetenskap och sociologi. Studenten får möta ett verklighetsnära projekt och möta kommun/förvaltning. Syftet är att möta konkreta exempel från samhällsplanering i samhället för att förstå hur de skall lösas och för att studenten skall förstå olika kompetensområden som studenten som färdig samhällsplanerare kommer att möta. I kursen berörs också gruppprocesser och gruppdynamik, liksom vetenskapliga förhållningssätt.

Samhällsplanering I, 7,5hp:

I kursen ges perspektiv på samhällsplaneringens idéhistoria, begrepp, teoribildning och metoder med kulturgeografi som bas. Därvid beaktas de rumsliga processernas betydelse för att förstå samhällsplaneringen i olika kulturer, skillnader mellan stad och land samt grundläggande förutsättningar vad gäller demografi, mobilitet, människors försörjningsmöjligheter och relationen familjeliv och arbetsliv och dess påverkan på byggnation och infrastruktur. Det moderna välfärdssamhällets framväxt som ett resultat av en lång politisk process lyfts fram, liksom historiska perspektiv vad gäller familjeliv och arbetsliv. Sociala perspektiv, t ex genus, integreras för förståelsen av det moderna välfärdssamhället och dess utveckling.

Samhällsplanerarens politiska ram, 7,5hp:

I kursen introduceras och utvecklas det politiska perspektivet på samhällsplanering. Den politiska kontexten behandlas med avseende på samhällsplanerarens roll. Hur samhällsplanering blir del i politiska program, hur frågor politiseras samt maktaspekterna i samband med det behandlas under kursen. Förståelse för rollfördelningen mellan politiker och tjänstemän vilket ger villkoren för att arbeta i en politiskt styrd organisation löper som ett tema genom kursen. Teoretiska verktyg för att förstå offentlig organisation, sektoriseringen och flernivåproblemet behandlas. Kursen innehåller slutligen en introduktion till hur samhällsvetare kan närma sig dessa frågor empiriskt.

Samhällsplanerarens sociologiska kontext I, 7,5hp:

I kursen behandlas sociologiska och socialpsykologiska teorier om relationer mellan individen, olika grupper och samhället, samt metoder för att utforska dessa relationer. Särskild tonvikt läggs vid att förstå människan i sitt sociala sammanhang, som grupp- och samhällsvarelse. Ett centralt tema är hur människans handlingsmöjligheter och -preferenser betingas av att hon är en del av en kulturell och social miljö. I detta tema diskuteras och problematiseras särskilt de sociala strukturernas (t.ex. klass, etnicitet och genus) eventuella betydelse för de enskilda handlingsutfallen. Vidare ger kursen en

inblick i hur det går att förstå dagens samhälle utifrån frågor som rör å ena sidan integration och inklusion och å andra sidan segregation och exklusion.

Termin 2

Samhällsplanering II – Hållbar utveckling – individ, samhälle & teknik, 15hp:

I kursen behandlas olika perspektiv på hållbar utveckling kopplat till samhällsplanering. Centralt i kursen är det juridiska perspektivet kring fysisk planering och det samhälleliga regelverket som ett styrmedel för planering. Det handlar bl. a. om frågor som gäller miljö (Miljöbalken), Plan- och bygglagen (PBL), byggnads- och kulturvård samt arkitekturhistoria. Även lokala och regionala utvecklings- och planeringsverksamheter behandlas. Konkreta planeringsverktyg kring planeringens förutsättningar, metoder och konsekvenser behandlas i nära kontakt med det omgivande samhället. Hållbar utveckling belyses från huvudområdenas perspektiv, där maktrelationer, sociala rörelser och relationer mellan människa, teknologi och miljö behandlas utifrån exempelvis teman som integration och genus. De senaste decenniernas förhandlingsekonomi och den ökade betydelsen av globala resurs- och miljöproblem kommer också att behandlas. I kursen är också frågor om ekologisk hållbar utveckling, risk och säkerhet centrala.

Uppsats och metod, 15hp:

Genom denna kurs förvärvar studenten grundläggande förståelse för samhällsvetenskapliga kvalitativa och kvantitativa metoder. Under kursen skall studenten också arbeta med en konkret, verklighetsnära problematik utifrån olika perspektiv på samhällsplanering samt utifrån olika disciplinära perspektiv som berörs under programmet. Studenten ska ha ett vetenskapligt förhållningssätt i uppsatsen och bör skriva sin uppsats inom det ämne som man avser ha som sitt huvudområde för examen.

Termin 3

Termin tre innebär en fördjupning inom alla tre huvudområdena, men också en specialisering inom ett av de tre huvudområdena. Alla studenter läser första, tredje och fjärde kursen på terminen gemensamt (22,5hp), medan den andra kursen på terminen är valbar (7,5hp). De tre alternativen för den valbara kursen är kurser inom ett av huvudområdena.

Samhällsplanerarens sociologiska kontext II, 7,5hp:

Kursen fördjupar studentens förståelse av och förmåga att analysera individen som en del av samhället och kulturen genom att fokusera på frågor om senmodernitet, postmodernitet och social förändring. Olika sociologiska perspektiv på det västerländska samhällets omdaning under de senaste decennierna används för att förstå individens och gruppens förändrade situation. Globaliseringen och dess uttryck på lokal nivå berörs. Visst utrymme ägnas också åt den ökade relevansen av en global sociologi och de utmaningar som disciplinen därmed ställs inför. Kursen ger slutligen viss inblick i de metoddiskussioner som delvis följt på samhällets och sociologins förändringar.

Samhällsplanering som en demokratisk policy process - perspektiv och problem 7,5hp

Kursen problematiserar samhällsplaneringens grundförutsättningar i en västerländsk demokratisk kontext. Under kursen fördjupas kunskaperna om samhällsplanering som demokratisk policyprocess och förklaringar till dess olika aspekter som utformning och genomförande utforskas med hjälp av policyprocessteorier. Kursen problematiserar betydelsen av policydesign inom samhällsplanering för dess legitimitet och förmåga att bidra till demokratiska värden som problemlösning, inkludering och rättvisa. Kunskaperna fördjupas med hjälp av internationella exempel inte minst inom utvecklingssamarbete.

Samhällsplanerarens metoder, 7,5hp:

Kursen tar upp handfasta frågor kring samhällsplaneringens olika politiska, sociala, ekologiska, tekniska och ekonomiska dimensioner. Exempel tas från konkreta samhällsbyggnadsprojekt på olika nivåer och inom olika miljöer; t.ex. stadsbyggnad, landskapsplanering, infrastrukturplanering. Metoder för medborgarinflytande och kommunikation diskuteras liksom prognoser, scenarioteknik och framtidsmodeller. Hållbarhets-, genus-, mångfalds- och integrationsfrågor ägnas särskild uppmärksamhet. Under kursen berörs också olika tekniska metoder och hjälpmedel vid planering.

Valbara kurser:

Regionala utvecklingsprocesser, 7,5 hp:

Kursen innebär en specialisering inom kulturgeografi.

Kursen utgår från regionen, som en allt viktigare politisk och administrativ nivå. Regionernas ökade ansvar för planering av bland annat hållbar regional tillväxt betonas. Inom den nya regionalpolitiken har det utvecklats särskilda begrepp, processer och styrformer. Regionala tillväxtprogram, innovationssystem, partnerskap samt kluster är några exempel som kursen behandlar. Vidare studeras de effekter som den nya regionalpolitiken gett i olika geografiska miljöer. I det sammanhanget kommer också utvärderingsmetodik att behandlas.

Välfärdsstatens reformering, 7,5hp

Kursen innebär en specialisering inom statsvetenskap.

Kursen utgår från ett historiskt komparativt perspektiv, där den offentliga sektorns förändring och reformering, sett i ljuset av ekonomiska, sociala och politiska processer, sätts i centrum.

Fokus ligger på Sverige, men jämförelser görs med andra europeiska länder. Olika välfärdsmodeller jämförs. Kursen belyser de idéer som är vägledande för den moderna förvaltningen. Den kommunala och den regionala förvaltningsnivån studeras särskilt; av speciellt intresse är den roll som internationella trender, som globalisering och europeisering, spelar för dagens förvaltning. Governance-begreppet utvecklas vidare från ett lokalt perspektiv. Flernivåstyrningens problematik, med EU:s ökade betydelse, studeras. Vidare problematiseras dagens förvaltningspolitiska trender utifrån ett demokrati samt ett genusperspektiv.

Sociologisk teori och social förändring, 7,5hp

Kursen innebär en specialisering inom sociologi.

Sociologin har under mer än hundra år bidragit till den samhällsvetenskapliga förståelsen för det moderna samhället och social förändring, inte minst genom utvecklingen av sociologisk teori. Teorierna har ett stort inflytande både inom och

utom akademien, även för samhällsplaneringen. Kursen behandlar och problematiserar såväl moderna som klassiska sociologiska teoretiker och idétraditioner. Att lära sig samt diskutera sociologisk teori innebär att studenterna upparbetar en förmåga att urskilja sociala fenomen och se dessa utifrån för dem nya perspektiv, bland annat genom kritiska diskussioner i grupp.

Termin 4

Introduktion till GIS som verktyg för samhällsplanering, 7,5hp

Kursen ger en allmän introduktion till området Geografisk InformationsTeknik (GIT) och användning av Geografiska InformationsSystem (GIS). Bl.a. behandlas hur verkligheten kan representeras i digital form i ett GIS, samt generalisering och modellering av geografiska data. I kursen går man igenom hur data samlas in och görs tillgänglig. Kursens innehåll bygger på att teori och praktik varvas i form av litteraturstudier och praktiska övningar.

Organisation, grupprocesser och projektledning, 10hp:

På kursen lär sig studenten vad det innebär att arbeta i moderna organisationer, där projektledning, organisationsteori, ledarskap, grupprocesser och konflikthantering står i fokus. Genomgående används ett sociologiskt perspektiv och kursen innehåller både teoretiska och praktiska moment.

GIS, samhällsplanering och projektarbete, 12,5hp

Ett viktigt instrument i dagens samhällsplanerings är GIS, Geografiska informationssystem, som innebär att man i praktiskt planeringsarbete i olika kartskikt kan utnyttja och analysera lägesbestämda data. Särskilt användbart är detta för infrastrukturplanering, landskapsinventeringar, miljöanalyser etc. I kursen ges kunskap om hur man använder GIS, digitala kartor, standarder i GIS etc. I ett särskilt projektarbete tillämpar studenten sina metodkunskaper och applicerar GIS på andra perspektiv.

Termin 5

Fri termin, 30hp:

Den femte terminen kan antingen ägnas åt praktik/verksamhetsförlagd utbildning (VFU) eller valfria kurser vid svenskt eller utländskt universitet vid universitetet.

Termin 6

Fördjupningskurs, 30hp:

Den avslutande terminen innehåller fördjupning i kulturgeografi, statsvetenskap eller sociologi med fokus på samhällsplanering, vilket innebär att halva terminen ägnas åt teori- och metodkurser och resterande tid åt ett uppsats-/examensarbete (15hp) inom samhällsplaneringsområdet.

Examensbenämning

Filosofie kandidatexamen.

Huvudområde: Kulturgeografi eller Statsvetenskap eller Sociologi

Degree of Bachelor of Social Science.

Major: Human Geography or Political Science or Sociology

Tillgodoräknande av kurs

Student äger enligt högskoleförordningen kap 6 §§6-8 efter prövning rätt att tillgodoräkna sig tidigare högskolestudier.

ÖvrigtNärvaro

Obligatoriska moment förekommer i form av seminarier, laborationer och exkursioner. För närmare information om kraven på obligatoriska moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

Regler för utbildning på grundnivå

Regler för grundutbildningen vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.

Tidigare versioner av utbildningsplanen är fastställda:

2008-12-10, dnr FAK3 2008/337, att gälla från och med ht 2009

2009-10-01, dnr FAK3 2009/276, att gälla från och med ht2010

2011-08-25, utbildningsnämndsbeslut, att gälla från och med ht2010

2012-01-26, utbildningsnämndsbeslut, att gälla från och med ht2012

2014-03-14, dnr HS 2014/182, att gälla från och med ht2014

2016-02-03, dnr HS 2016/83, att gälla från och med ht2016

ÖVERSIKTSBILD: Samhällsplanerarprogrammet, 180 hp

Termin 1					
Introduktionskurs samhällsplanering och projektledning	Samhällsplanering I		Samhällsplanerarens politiska ram	Samhällsplanerarens sociologiska kontext I	
Samtliga huvudområden 7,5hp	Kulturgeografi 7,5hp		Statsvetenskap 7,5hp	Sociologi 7,5hp	
Termin 2					
Samhällsplanering II – Hållbar utveckling. Individ, samhället och miljö			Uppsats och metod		
Samtliga huvudområden 15hp			Samtliga huvudområden 15hp		
Termin 3					
Samhällsplanerarens sociologiska kontext II	Valbar kurs			Samhällsplanering som en demokratisk process	Samhällsplanerarens metoder
	Regionala utvecklingsprocesser	Välfärdsstatens reformering	Sociologisk teori och social förändring		
Sociologi 7,5hp	Kulturgeografi 7,5hp	Statsvetenskap 7,5hp	Sociologi 7,5hp	Statsvetenskap 7,5hp	Kulturgeografi 7,5hp
Termin 4					
Introduktion till GIS som verktyg för samhällsplanering	Organisation, grupprocesser och projektledning		GIS, samhällsplanering och projektarbete		
Ingår inte i något huvudområde för kandidatexamen 7,5hp	Samtliga 10hp		Ingår inte i något huvudområde för kandidatexamen 12,5hp		
Termin 5					
Valbara kurser 30hp					
Termin 6					
Fördjupningskurs, inklusive examensarbete, i kulturgeografi, sociologi eller statsvetenskap 30hp					
Separata kurser inom respektive huvudområde, fördjupning 30hp, inkl. examensarbete 15hp					